

ORSÉGI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG

Ügy száma : 51-326-11/2025

Hív. szám : II/3536-10/2021.

Hív. ügyintéző :

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG

Ügyszám: 11/3536-18/2021

Érkezett: 2025 JAN 28.

Erkezés módja

POSTÁN

@ EGYÉB:

Példány:

1

Melléklet:

0

Kezelőiroda:

eu!

Alkotmánybíróság

1015 Budapest, Donáti u. 35-45.

Tárgy: Klímaváltozás hatásai és mérséklésének lehetőségei az ÖNPI működési területén

Tisztelt Alkotmánybíró Úr!

A klímaváltozás biológiai sokféleségre gyakorolt hatásának kimutatása, megértése és az okozati kapcsolatok tisztázása túlmutat Igazgatóságunk alapfeladatain és lehetőségein. Kérdéseire így nem tudunk tudományosan megalapozott és adatokkal kellőképpen alátámasztott választ adni. Az alábbiakban azokat a megfigyeléseinket osztjuk meg Önnel, amelyek feltételezésünk szerint összefüggésbe hozhatóak működési területünk időjárási viszonyainak utóbbi évtizedekben tapasztalható változásaival.

Vízfolyások vízhozamának csökkenése

Az elmúlt 3-4 évtizedben az volt tapasztalható, hogy számos korábban bővizű patak vízhozama jelentős mértékben csökkent. Ennek eredményeként több patak teljesen kiszáradt, elmocsarasodott, vagy feltöltődött, más patakok időszakos jellegűekké váltak és csak az év csapadékban gazdag időszakokban folyik víz a medrében. Hazán legcsapadékosabb táján, a Vendvidéken található Grajka- és Szakonyfalui-patakok a '80-as években még bővelkedtek védett halfajokban és jelentős állománya élt bennük a folyami ráknak. Mostanra ezek a patakok az év nagy részében szárazak, nem nyújtanak megfelelő szaporodóhelyet a legtöbb vízi élőlények.

Vizes élőhelyek kiszáradása

Számos víz által befolyásolt élőhelytípus jelentős mértékben visszaszorult az elmúlt évtizedekben. A lápi magaskórósok szinte eltűntek, a kékperjés láprétek töredékükre zsugorodtak össze. A tőzegmohás lápok kiterjedése folyamatosan zsugorodik, a hozzájuk kötődő ritka növényfajok eltűnőben vannak. A szőcei tőzegmohás fokozatos szárazodásával a kereklevelű harmatfű helyi állománya összeomlott.

Víztől függő fajok populációinak visszaszorulása

A kétéltű fajok esetében jelentős visszaszorulás volt tapasztalható az utóbbi évtizedekben. A Rába völgyéből szinte eltűnt a vöröshasú unka, a nemzeti parkban pedig a 2002 óta zajló monitorozás alapján az alpesi tarajosgöte egyedszáma drasztikus csökkenésen ment keresztül. A nemzeti parkra jellemző hegyvidéki fajok esetében szintén erőteljes negatív trendek figyelhetők meg. A nagy nyárfalepke 2010-re kipusztult a területről, a havasi tűzlepke, a kockás tarkalepke és a lápi tarkalepke általánosan elterjedt fajból mostanra mindössze egy-két helyen előforduló ritkasággá vált.

A klímaváltozás negatív hatásait az alábbi intézkedések képesek mérsékelni:

1. Csapadékvíz visszatartása. A víz lefolyásának lassítása a domboldalakon, a vízmosásokban és az időszakos patakokban. A víz hosszabb távú tárolására alkalmas vizes élőhelyek, kisebb vízállások kialakítása.
2. Az erdőben a folyamatos lombkoronaborítás fenntartása, kisléptékű fakitermelések alkalmazása, cserjés erdőszegélyek és a lágyszárú szint helyreállítása. A holtfa mennyiségének jelentős növelése.
3. Gyepgazdálkodás további extenzifikálása. Kaszálatlan, legelésből kizárt területek növelése, hasznosítás utáni tarlómagasság növelése. Fás, cserjés foltok kiterjedésének növelése a gyepeken. Talajtömörödést fokozó nagygépek helyett kis tengelyterhelésű gépek alkalmazása, kisléptékű gazdálkodás ösztönzése megfelelő támogatási rendszerrel.
4. Forgatás nélküli szántóföldi gazdálkodás bevezetése, talajtakarás alkalmazásának ösztönzése a talajnedvesség megőrzésének érdekében.

Óriszentpéter, 2025. január 22.

Tisztelettel:

Dr. Németh Csaba
igazgató

